

3

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 25099-03-16 מועצה מקומית עראבה נ' [redacted]

בפני כבוד השופט אמיר טובי

מועצה מקומית עראבה

המעוררת

נגד

המשיבים

- 1. [redacted]
- 2. אוברסיז אינשורנס קונסולטנטס בע"מ
- 3. [redacted]
- 4. סרפד חב' לספורט אתגרי והרבות המנאי בע"מ
- 5. שקנאי חב' לוגיסטית לעסקים ומסחר בע"מ
- 6. אגרוביס החזקות בע"מ
- 7. Ingosstrakh Insurance Company Ltd.
- 8. [redacted]
- 9. עזר ניהול סיכונים בע"מ

פסק דין

1
 2 ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום ביצפה (כב' השופטת א' אלון) שניתן בתיק 676-11-09 ביום
 3 27.1.16, בגדרו התקבלה תביעת המשיב 1 (להלן: "התלמיד") לתשלום תגמולי ביטוח בגין פגיעתו ביום
 4 8.9.07, במסגרת שיעור חינוך גופני, בהתנהלות תלמיד בית ספר המצוי בתחום שיפוט של המעוררת
 5 (להלן: "המועצה המקומית" או "המועצה").

תמצית המחלוקת בערעור

- 6
- 7
- 8
- 9 1. התלמיד, יליד 30.5.1994, נפגע ביום 8.9.07 במהלך שיעור חינוך גופני בבית ספר המצוי
- 10 בתחום שיפוט של המועצה המקומית, אשר רכשה פוליסת ביטוח מאגות אישיות לתלמידי
- 11 בית הספר מאת המשיבה 2 (להלן: "אוברסיז").
- 12
- 13 אוברסיז הינה חברת ביטוח זרה שלא קיבלה רישיון לבטוח מטעם המפקח על הביטוח. חרף
- 14 זאת, היא הודתה באחריותה הביטוחית אך לא שילמה לתלמיד את תגמולי הביטוח, ככל
- 15 הנראה בשל קשיים כספיים בהם היא נתונה.
- 16
- 17 2. המחלוקת שעמדה להכרעה בפני בית משפט קמא היתה, בין היתר, בשאלה האם בנוסבות
- 18 המקרה דיון יש לחייב, לצד אוברסיז, גם את המועצה המקומית בגין התרשלות ואו הפרת
- 19 חובה חקוקה משום שרכשה פוליסת ביטוח מאת אוברסיז, וכן האם יש לחייב את יתר
- 20 המשיבים בחבות כלשהי.
- 21

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1
- 2 בית משפט קמא דחה את טענת המועצה המקומית כי יצאה ידי חובתה עם רכישת הביטוח
- 3 אצל אוברסיו, בקבעו כי אין לומר שבהחלטתה לעשות כן היא פעלה באופן סביר. בנוסף,
- 4 נדחתה גם טענת המועצה המקומית לפיה היא רכשה את הביטוח אצל אוברסיו מתוך אילוץ
- 5 ובלית ברירה נוכח המצב הכלכלי אליו נקלעה, וזאת משום שטענה זו לא הוכחה. בנוסף ציין
- 6 בית משפט קמא כי טענתה זו של המועצה המקומית נסתרה מעצם הטענה שהעלתה כלפי
- 7 צדדי ג' לפיה לו ידעה כי אוברסיו אינה מורשית לפעול בישראל, לא היתה רוכשת את הביטוח
- 8 באמצעותה. טענה זו, כך נקבע, מלמדת כי עמדה בפני המועצה דרך אחרת לפעול, אך היא
- 9 בחרה לרכוש את הביטוח מאת אוברסיו משיקולים אחרים. בית משפט קמא הוסיף וקבע כי
- 10 משלא פעלה המועצה לבירור מעמדה המשפטי של אוברסיו, יש לומר, לכל הפחות, כי עצמה
- 11 עיניה באשר להשלכות של רכישת הביטוח אצל חברה זרה. בנסיבות היה עליה לצפות כי
- 12 אפשר וחברה זרה תוכל לעמוד בהתחייבויותיה וכי ייגרם נזק לתלמידים. עוד דחה בית
- 13 משפט קמא את טענת המועצה כי לא ידעה על קיומה של האזהרה שהוצאה על ידי המפקח
- 14 על הביטוח וכי סמכה על סוכן הביטוח מטעמה. נקבע גם כי מבחינת מדיניות משפטית, אין
- 15 להתיר מצב בו פועלת רשות מקומית באופן המעמיד את התלמידים הלומדים בשטחה בפני
- 16 סיכון שלא יוכלו לקבל את תגמולי הביטוח להם הם זכאים על פי חוק.
- 17
- 18 באשר לחבותם של יתר המשיבים, קבע בית משפט קמא, לאחר שבחן את פסק הבוררות
- 19 שניתן על ידי כבי השופט (בדימו') דוד גלדשווין בהתאם להוררות שהתנהל במינו בין אוברסיו
- 20 לבין המשיבה 7 ושקל את טענות הצדדים, כי יש מקום לחייב את המשיבים 4, 6 ו-9 בשיפוי
- 21 המועצה המקומית בגין כל תשלום אותו תשלם לתלמיד.
- 22
- 23 בהתייחס לסוכן הביטוח, דחה בית משפט קמא את טענתו של סוכן הביטוח לפיה הסתכם
- 24 תפקידו בתיווך בין המועצה המקומית לאוברסיו בלבד וכי כלל לא שימש כסוכן ביטוח. יחד
- 25 עם זאת, לא מצא בית משפט קמא מקום לחייבו בשיפוי המועצה. זאת משום שהגיע למסקנה
- 26 כי המועצה ידעה שמדובר בחברה זרה ואף ידעה על אזהרת המפקח על הביטוח או לכל
- 27 הפחות, עצמה עיניה מלבחון קיומו של רישיון לאותה חברה זרה לפעול בישראל. נאמר כי
- 28 הסתמכות המועצה על סוכן הביטוח בלבד מהווה רשלנות של המועצה ולא הפרה של סוכן
- 29 הביטוח את חובותיו. בית משפט קמא הדגיש כי שונה מעמדו של סוכן הביטוח ממעמד יתר
- 30 החברות, המהוות למעשה אשכול חברות הנועד לקיים את הרעיון של ביטוח ישיר בחברה
- 31 בתוויל, באמצעות מועדונים. נקבע כי גם הסוכן קיבל את אותו מידע לגבי המשיבה 7 ואף
- 32 התחייב בשמה לבטח, באמצעות אוברסיו, את המועצה המקומית. לכן, אין לומר כי הציג
- 33 מצג שווא באשר למצבה של המשיבה 7 ומשכן, לא קמה עילה לחייבו בשיפוי המועצה. לפיכך,
- 34 הורה בית משפט קמא על דחיית הודעת צד ג' שהוגשה נגדו.
- 35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1
- 2 לבסוף, טענה המועצה כי שגה בית משפט קמא שעה שדחה את הדעת צד ג' שהגישה כנגד
- 3 סוכן הביטוח וקבע כי זה לא התרשל כלפיה ולא הפר חובות חוקיות החלות עליו. נאמר כי
- 4 מסקנתנו זו של בית המשפט נסמכת, בין היתר, על הקביעה לפיה ידעה המועצה על אזהרת
- 5 המפקח על הביטוח או לכל הפחות, עצמה עיניה מלבחון קיומו של רישיון שניתן לאותה חברה
- 6 וזה שפעלה בישראל, קביעה שכלל לא הוכחה.
- 7
- 8 עוד הוסיפה המועצה וטענה כי כלל ידוע הוא שבעל מקצוע חב חובות זהירות כלפי אדם הנוקד
- 9 לשירותיו המקצועיים. עיקרון זה חל גם לגבי סוכני ביטוח. ככל שמדובר בביטוח שאינו חוקי,
- 10 לא היה מקום לפטור מחבות את סוכן הביטוח.
- 11
- 12 בעיקר הטיעון הבטעוני בפניי, עתר התלמיד להורות על דחיית הערעור הואיל ופסק הדין
- 13 מנומק ומפוסט כדבעי ואין כל עילה להתערב בו.
- 14
- 15 בהתייחס להסדר הדיוני טען ב"כ התלמיד כי פרוטוקול הדיון בבית משפט קמא משקף נכונה
- 16 את מה שהיה. הטענה המועלת מההערכות הראשונה במסגרת הערעור, המוגש על ידי
- 17 משרד עורך דין אחר מזה שהיה בדיון בבית משפט דלמטה, נטענת בעלמא, מבלי שאורף לה
- 18 תצהיר של עורך הדין שנכח בדיון.
- 19
- 20 התלמיד גם ביקש לדחות את טענת המועצה בגוגע לכתב הסילוק ולו רק מהטעם כי זה
- 21 מעולם לא נחתם על ידי התלמיד או הוריו. מדובר, לכל היותר, בהצעה לסילוק רכיב אחד
- 22 בתגמולי הביטוח שלא היתה לגבי הסכמה. אף הטענה לגבי הימנעות הורי התלמיד מלשלם
- 23 את הפרמיה המתחייבת, דינה להידחות. סעיף 6(ג) לחוק לימוד חובה, ניתק את הקשר בין
- 24 התשלום בו חייבים ההורים לבין הכיסוי הביטוחי, והסעיף מכיל חובה מפורשת על הרשות
- 25 לבטח את התלמידים בתחומה.
- 26
- 27 בהתייחס לחובת המועצה המקומית לשאת בפיצוי הכספי בהתאם להוראות הפוליסה, הפנה
- 28 ב"כ התלמיד לתכלית החקיקה העומדת ביסוד סעיף 6(ג) לחוק לימוד חובה בציינו כי מטרת
- 29 החוק היתה לעגן את החסדר הקיים בעניין ביטוח תאונות אישיות באופן שכל התלמידים
- 30 יהיו מבוטחים בביטוח. מכאן, שחלה על כל רשות מקומית חובה סטטוטורית לבטח את כלל
- 31 התלמידים הלומדים במוסדות החינוך המצויים בתחומה. עוד הוסיף ב"כ התלמיד כי צדק
- 32 בית משפט קמא כשקבע שהמועצה המקומית לא הציגה בדל ראיה להוכחת טענתה כי לא
- 33 היתה לה כל אפשרות לערוך את הביטוח אצל מבטחים אחרים, וכי חבורת הביטוח
- 34 הישראליות לא הסכימו לבטחה. מכל מקום, אין בכוחה של טענה זו לפטור את המועצה
- 35 המקומית מחובתה על פי דין ואין זה מתקבל על הדעת כי בכוחה לאפשר למועצה לפגוע

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1 בזכותו של התלמיד שנקבעה בחוק לקבלת פיצוי ולגלגל את תוצאות מעשיה ו/או מתדליה על
2 התלמיד שנפגע. נטען עוד כי עריכת ביטוח אצל מבטח שאינו מורשה לעסוק בכך בישראל לא
3 יכולה להוות תחליף לביטוח חובה כדין, ומשהתקשרה המועצה המקומית עם מבטח שכזה,
4 הרי שנטלה על עצמה את הסיכון שהתממש, שדינה יהיה כדין רשות מקומית שלא ערכה
5 ביטוח.
6
- 7 סוכן הביטוח טען כי פסק הדין שניתן על יסוד הסיכומים, ניתן בהתאם להסכמת הצדדים .18
8 שקיבלה ביטוי בפרוטוקול הדיון ובהחלטה מיום 12.5.15. הפרוטוקול, כך נטען, משקף את
9 הסכמת הצדדים ואינו עולה בקנה אחד עם הטענה המועלת על ידי המועצה המקומית אשר
10 לא טרחה להגיש בקשה לתיקון הפרוטוקול ורק כאשר פסק הדין שניתן היה לא לרוחה,
11 נכרה להעלות טענות לעניין ההסדר הדיני.
12
- 13 לגופו של ענין, טען ב"כ סוכן הביטוח כי הראייה היחידה שהובאה על ידי המועצה בכל הנוגע
14 למערכת היחסים בינה לבין הסוכן הינה עדותו היחידה של גובר המועצה אשר תמך דווקא
15 בגרסת סוכן הביטוח. מגרסת הגובר עולה כי ראש המועצה המקומית הוא עצמו סוכן ביטוח
16 במקצועו, בעל ניסיון רב בתחום וכי הוא יחד עם גובר המועצה והחשב המלווה, בחנו את כל
17 התמונה והמסמכים שהיו בפניהם והחליטו להתקשר באופן ישיר עם המבטחת הזרה -
18 אוברסיז. לטענת סוכן הביטוח, נוכח כי הוא פעל בתום לב, בשקיפות, כמו כל סוכן סביר, וכי
19 הוא הציג בפני המועצה המקומית את כל המידע שברשותו. עוד הוסיף סוכן הביטוח כי הוכח
20 שהמבטחים מטעמים פעל הכירו בביטוח ולא התעוררו מחובתם בהתאם לפוליסה. מכאן שאי
21 תשלום הפיצוי לא נבע מרשלנות הסוכן אלא כתוצאה מסכסוך שהתגלע בהמשך, בין יתר
22 המשיבות לבין עצמן. לטענת הסוכן, אם הייתה רשלנות כלשהי מצד מאן דהוא, הרי היא הייתה
23 מצד המועצה המקומית אשר בחרה להיקשר עם אוברסיז ומנסה עתה לגלגל את תוצאות
24 רשלנותה אל פתחו של סוכן הביטוח.
25
- 26 יתר המשיבים לא הגישו, כאמור, עיקרי טיעון ואף לא ביקשו לטעון בדיון שהתקיים בפניי .19
27

דיון והכרעה

- 28
29
- 30 לא מצאתי מקום לקבל טענת המועצה המקומית, לפיה נתן בית משפט קמא את פסק דינו
31 בניגוד להסדר הדיוני שסוכם, ובטרים ניתנה לצדדים האפשרות להודיע עמדתם ביחס לאופן
32 המשך ניהול החליף.
33
- 34 במסגרת הדיון בפני בית משפט קמא נשמעה עדות אחת ויחידה, היא עדותו של המומחה
35 הרפואי מטעם בית המשפט ד"ר פריימן. לאחר שמיעת עדותו, התנהל דיון בלתי פורמלי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1 שבסיומו ניתנת החלטת בית המשפט שהורה על הגשת סיכומים בכתב. בשולי אותה החלטה
 2 שניתנה ביום 12.5.15 קבע בית משפט קמא כי "לאחר קבלת הסיכומים אשקול האם יש
 3 מקום לקיים ישיבת הוכחות או שמא ליתן פסק דין על יסוד החומר ואו התבנות שיושגו על
 4 ידי הצדדים". החלטה זו מלמדת כי הצדדים הסכימו לוותר על שמיעת ראיות בתיק ועל מתן
 5 פסק דין על סמך החומר המצוי בפני בית המשפט. חרף הסכמה זו, הותר בית משפט קמא
 6 בידו את הברירה להורות על קיום הוכחות לאחר קבלת הסיכומים באם יגיע למסקנה כי
 7 הדבר נחוץ לצורך הכרעה בטענות עובדתיות שאינן יכול להכריע בהן ללא שמיעת ראיות. כל
 8 פירוש אחר לחלטה זו אינו מתיישב עם ההיגיון והשכל הישר. הטענה כי המועצה המקומית
 9 ביקשה לשמור לעצמה את הזכות להודיע לבית המשפט כי היא עומדת על שמיעת התיק בדרך
 10 הרגילה, אינה מתיישבת עם לשון החלטה שניתנה במעמד באי כח הצדדים. ככל שבבור היה
 11 בא כוחה כי החלטה אינה משקפת את שהוסכם, שומה היה עליו לבקש תיקון הפרוטוקול
 12 על מנת שישקף נכונה את החסר הדיוני לגבי ניתנה הסכמת הצדדים. משלא עשה כן, אין
 13 לי אלא להסיק כי בעלי הדין, ובכללם המועצה המקומית, הסכימו לוותר על שמיעת הראיות
 14 בתיק והותירו את הברירה להורות אחרת, בידי בית המשפט, לאחר קבלת הסיכומים. לאחר
 15 שהוגשו סיכומי הצדדים, לא ראה בית משפט קמא מקום להורות על קיום ישיבת הוכחות
 16 ולכן נתן את פסק דינו.
- 17
- 18 אף טענת המניעות הנובעת בכתב הסילוק, אשר על פי הנטען נחתם על ידי התלמיד, דינה
 19 להידחות. די לעיין בכתב הסילוק שהוצג על ידי המועצה המקומית על מנת לחיובכ כי זה
 20 אינו תומך על ידי התלמיד או על ידי הורה המועצה הציגה אמנם כתב סילוק אך זה נעדר כל
 21 חתימה ולכן אין בו כדי לחייב את התלמיד ודי בכך כדי לחובל לדחיית טענת המניעות
 22 שהעלתה המועצה.
- 23
- 24 הוא הדין ביחס לטענת המועצה כי צריך היה לדחות את התביעה בשל אי תשלום הפרמיה על
 25 ידי הורי התלמיד. סעיף 6(ד1) לחוק לימוד חובה מטיל חובה על רשות מקומית לבטח
 26 ותלמידים הלומדים במוסדות חינוך הפועלים בשטחה, מטיל את החובה ללא קשר לתשלום
 27 הפרמיה ואינו מתנה את הכיסוי הביטוי בתשלומי ההורים. בית משפט קמא חזפה ובצדק
 28 לעובדה כי לא צורפה כל דרישה לתשלום מאת הורי התלמיד, לא הוכח עובדה החוב הנטען
 29 ואין כל אסמכתא התומכת בטענה זו של המועצה המקומית. לכן, צדק בית משפט קמא
 30 משדחה את טענת המועצה לעניין זה.
- 31
- 32 אין בידי גם לקבל את טענת המועצה המקומית לפיה שגה בית משפט קמא כאשר קבע כי
 33 בהתקשרותה עם אוברסיז היא נתנה ברשלנות. בית משפט קמא דן בטענת הרשלנות באופן
 34 תמציתי ונראה לי כי בנסיבות העניין, ראוי היה לנתח בצורה מובנית את יסודותיה של עולת
 35 הרשלנות על מנת להחילה על המקרה דנן.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1
2 על מנת לבסס קיומה של עוולת רשלנות, יש להוכיח מספר יסודות – קיומה של חובת זהירות,
3 הפרת החובה (התרשלות) וגרימת נזק כתוצאה מהפרת החובה (ראו: עמוס הרמן, מבוא לדיני
4 נזיקין (2006), 40; ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גודדון פ"ד (1) 113, 128). היסוד של
5 חובת הזהירות מתחלק לשניים – חובת זהירות מושגית בגדרה בוחנים האם בין סוג הנזיקים
6 אליו משתייך המזיק לבין סוג הנזיקים אליו משתייך הנזוק קיימים "יחסי רעות" לעניין
7 סוג הפעולות אליו משתייכת פעולת המזיק ולעניין סוג הנזקים שגרם המזיק. היסוד האחר
8 הוא חובת הזהירות הקונקרטית במסגרתה בוחנים באם בין המזיק הקונקרטי לבין הנזוק
9 הקונקרטי קיימת חובת זהירות לעניין הפעולות שהתרחשו בפועל והובילו לנזק שגרם בפועל.
10 השאלה שהצטרף היא האם המזיק יכול וצריך היה לצפות שמתוצאה מפעילותו הרשלנית,
11 ייגרם לנזוק הנזק שארע בפועל (ראו: ע"א 915/91 מדינת ישראל נ' לוי, פ"ד מח(3), 45).
12
13 אין צורך להכביר מילים לגבי חבותה המושגית של מועצה מקומית המחזיקה במקרקעין ואשר
14 בתחום שיפוטתה מצוי המוסד החינוכי בו ארעה התאונה נשוא הדיון, כלפי התלמידים
15 הלומדים באותו מוסד. ככזו, מוטלת עליה חובה כללית, מכוח סמכותה כרשות מקומית
16 (ראו: ע"א 7008/09 עבד אלרחים נ' עבד אלקאדר (7.9.2010)).
17
18 אין גם חולק לגבי חובתה הקונקרטית של המועצה המקומית לבטח את כלל התלמידים
19 הלומדים בתחומה. חובה זו נגזרת מהוראת סעיף 1(ג) לחוק לימוד חובה שזו לשונו:
20
21 "מי שזכאי לחינוך חינוך חינוך לפי סעיף זה יהיה מבוטח בביטוח תאונות
22 אישיות, באמצעות רשות החינוך המקומית שבתחום שיפוטתה נמצא
23 מוסד החינוך שבו הוא לומד; התשלומים שישלבו מהמבוטחים בעד
24 הביטוח ייקבעו על ידי השר במסגרת התשלומים לפי סעיף קטן (ה)."
25
26
27 הוראה זו מטילה חובה על המועצה המקומית לבטח את התלמידים הלומדים במסגרת חינוך
28 המצויים בתחום שיפוטתה ומקימה תבנית לנהוג בהזירות בבואה ליישם תוראת חוק זו. מילים
29 אחרות, על המועצה המקומית מוטלת חובת הזהירות הקונקרטית ביחסיה עם התלמידים
30 הלומדים בתחום שיפוטתה, לדאוג לכך שבכל עת יהיו מבוטחים בביטוח תאונות אישיות בר
31 תוקף.
32
33 האם הפרה המועצה המקומית חובת זהירות זו? לדעתי הנושבה לכך חיובית באופן מובהק
34 ותד-משמעי. המועצה המקומית בחרה לרכוש פוליסת ביטוח תאונות אישיות ממבטחת זרה
35 שאין לה רישיון לעסוק בביטוח בישראל ובכך העמידה את התלמידים המבוטחים הלומדים
36 בתחומה בפני סכנה שלא יוכלו לקבל פיצוי כספי בקרות מקרה ביטוח. לא הוצגו ראיות בפני

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [REDACTED]

- 1 בית משפט קמא שיש בהן כדי להעיד על כך שהמועצה המקומית טרחה ובדקה לעומק את
2 מעמדה המשפטי של אוברסיז. נהפך הוא, בית משפט קמא קבע, כממצא עובדתי, כי המועצה
3 לא ביררה מעמדה המשפטי של אוברסיז, ולכל הפחות עצמה את עיניה בכל הנוגע להשלכות
4 של רכישת פוליסת ביטוח אצל חברה זרה. בקביעה עובדתית זו לא מצאתי מקום להתערב.
5
- 6 המועצה המקומית גם לא הוכיחה טענתה כי נדחתה על ידי חברות ביטוח ישראליות בשל
7 מצבה הכלכלי הקשה. לא זו בלבד שלגבי טענה זו לא הונחה תשתית ראייתית כלשהי, אלא
8 שהיא אינה עולה בקנה אחד עם טענת המועצה בהודעת צד ג' שהגישה כנגד סוכן הביטוח,
9 שם טענה כי לו היו העובדות לאשורן מונחות בפניה היא היתה דואגת לבטח תלמידיה באחת
10 החברות הישראליות הפועלות כחוק בענף הביטוח (סעיף 15 להודעה). טענה זו מלמדת כי
11 לכאורה היתה בפני המועצה המקומית הברירה לבטח את תלמידיה בביטוח בר תוקף אולם
12 היא בחרה משקולות שלא לעשות כן ולבטחם בחברה שמעמדה מפוקפק ואשר לגביה ניתנה
13 אזהרה מטעם המפקח על הביטוח. למעלה מן הצורך אוסיף כי גם אילו היתה מוכחת טענת
14 המועצה המקומית כי לא היתה מסוגלת לבטח תלמידיה באחת מחברות הביטוח
15 הישראליות, לא היה בכך כדי לשחרר אותה מחבותה. החובה המוטלת על הרשות המקומית
16 מכוח דין היא לדאוג לתלמידים הלומדים בתחומה לביטוח תאונות אישיות תקף. ככל שאינה
17 יכולה למלא חובתה זו כמתחייב, אין היא יוצאת ידי חובה בכך שהיא מבטחת תלמידיה
18 בחברה מפוקפקת המציבה אותם בפני סיכון לעמוד מול שוקת שבורה בקרונות מקרה ביטוחי.
19
- 20 היסוד האחרון אותו יש לבחון במסגרת עוולת הרשלנות הינו קיומו של נזק הנובע מהפרת
21 אותה חובת זהירות. הנזק בענייננו מתבטא בתגמול הביטוח להם זכאי התלמיד ואשר נמנעו
22 ממנו בשל מחדליה של המועצה המקומית ובשל הפרת חובת הזהירות על ידה.
23
- 24 זאת ועוד, חבותה של המועצה המקומית נגזרת גם מכוח העוולה של הפרת הוראה חקוקה. 23
25 המעוגנת בסעיף 63 לפקודת הנזיקין. היסודות המכוננים עולה זו הם חמישה: קיומה של
26 חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו או להגנתו של הנזקק; המזיק
27 הפר את החובה המוטלת עליו; ההפרה גרמה לניזוק נזק; והנזק אשר גרם הוא מסוג הנזקים
28 שאליו התכוון החיקוק. בנוסף כולל הסעיף יסוד נגטיבי לפיו החיקוק לא התכוון, לפי מירושן
29 הנכון, לשלול את הסעד בנזיקין. (ראו: ע"א 7141/13 קונקסיב גרופ בע"מ נ' זבוש
30 (5.11.2015)).
31
- 32 בענייננו, התקיימו לדעתי כל יסודות העוולה. אין חולק כי על המועצה המקומית הוטלה
33 החובה לבטח את התלמידים ובכללם התלמיד זכאן, מכוח סעיף 17ג6 לחוק לימוד חובה,
34 כאמור. אין חולק גם כי החיקוק נועד לטובתו של התלמיד באשר הוא נועד להעניק לו כיסוי
35 ביטוחי למקרה ויתרחש אירוע ביטוחי. לשאלה באם הפרה המועצה המקומית את החובה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-03-25099 מועצה מקומית עראבה נ' [redacted]

1 המוטלת עליה, התייחסתי בהרחבה לעיל ואין לי אלא לחזור על הדברים כי המועצה
 2 המקומית לא מלאה את חובתה על פי דין שעה שבחרה לבטח את תלמידיה בביטוח אצל
 3 חברה שלא היתה מורשית לעסוק בעסקי ביטוח בישראל. אילו דאגה המועצה לבטח את
 4 תלמידיה בביטוח באחת החברות הישראליות הפועלות כחוק בענף הביטוח בישראל, לא היה
 5 התלמיד מוצא עצמו מול שוקת שבורה. מכאן המסקנה כי הניזק שנגרם לתלמיד נובע מההפרה
 6 של המועצה את חובתה החוקית. אותו ניזק הוא מסוג הניזקים שאותם ביקש המחוקק למנוע.
 7 די בכך על מנת לקבוע כי המועצה הפרה החובות החוקיות ותבה גם לפי עולה זו.
 8
 9 ע"כ לא אני רואה את הדברים עין בעין עם בית משפט קמא. אלא שלדעתי שגה בית משפט
 10 קמא כאשר פטר מפל אחריות את סוכן הביטוח.
 11
 12 נכון הוא שככלל, עקרון של חובות סוכן הביטוח כלפי המבוטח, בשלב המשא ומתן לקראת
 13 כריתתו של חוזה ביטוח, עוסקות בחובות גילוי והסבר שונות. חובות אלו נובעות מחובות
 14 סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 המחייבות כל צד הנוטל חלק במשא ומתן
 15 לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב. נקבע כי על סוכן הביטוח לגלות את עיני הלקוח ולהסביר לו
 16 את ההבדל בין הביטוח שביקש מחברת הביטוח לבין מה שקיבל (ראו: ע"א 846/76 עטיה נ'
 17 ארדט חברה לביטוח בע"מ, מ"ד לא(2), 780). ברע"א 5695/06 סייף נ' מרעי (21.9.2009) עמד
 18 בית המשפט העליון בהרחבה על חובות הגילוי השונות המוטלות על סוכן ביטוח ביחסיו עם
 19 המבוטח. נקבע שם כי:

21 ייש לציין כי חובות אלו והיקפן הרחב יחסית נובעים מאופיו
 22 ומהותו של חוזה הביטוח ומהיחסים בין סוכן הביטוח והמבוטח
 23 למבוטח. בעניין אחר עמדתי בהרחבה על מאפייניה המיוחדים של
 24 מערכת היחסים החוזית בין מבוטח למבוטח: פערי הכוחות
 25 העמוקים בין הצדדים הנובעים ממקצועיותו וניסיונו של המבוטח
 26 לבין העדרם של אלו אצל המבוטח; היותו של נשוא חוזה הביטוח
 27 טמכר מופשט וערטילאי שטיבו אינו נחיר במדויק למבוטח; העובדה
 28 שמדובר בדרך כלל בחוזה אחיד; מורכבותו של חוזה הביטוח. לצד
 29 זאת הזכרתי את חיוניותו של הביטוח בחברה המודרנית, מעורבותו
 30 של גורם שלישי בכריתת החוזה, ועוד (ע"א 1064/03 אליהו חברה
 31 לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה דחל שחר פיאמנטה ז"ל (פורסם
 32 נבון, 8.2.06)). אף ביחסיו של המתקשר עם סוכן הביטוח נוצרת
 33 ציפייה אצל הלקוח כי הסוכן ישמור על עניינו בצורה הטובה ביותר,
 34 דבר המצדיק הטלת חובת גילוי רחבה יחסית על סוכן הביטוח (ולר,

